№ 3. Sestdeen, 10. janvarî. 1969.

Makfà,
Jelgawà sanemot:
par gadu . . . 2 rub. 20 kap
par 1/2 gadu . 1 „ 20 „
par 1/4 gadu . — „ 60 „

Par adreses pahrmainu jamaksà 10 kap.

Latweeschu Awises.

Makfà,
pa pastu peesuhtot:
par gadu . . . 3 rub. — kap.
par 1/2 gadu . 1 „ 60 „
par 1/4 gadu . — „ 90 „

Uf ahrsemèm 4 rub. 50 kap., 2 rub. 30 kap., 1 rub. 20 kap.

Iznahk diwreis nedelâ.

Redakzija un ekspedizija:
Jelgawâ, Skrihweru eelâ № 35.

88. gada-gahjums.

Sludinajumi makfà:
par sihku rakstu rindinu 8 kap., preekschpuse 20 kap.

Latweeschu zeenibas masinaschanàs zittauteeschu azîs.

Sem schohda wirsraksta lasams Brasilijâ, San-Paulâ, jau otrâ gada gahjumâ isnahkoschâ Latweeschu laikrakstâ „Lihdumneeks" (23. numurâ, no 10. resp. 23. dez. 1908. g.) schahds wispahreen nopeetni eewehrojams caksts:

„Zaur nepareisu brihwibas sopraschanu un zaur tà saukto schkiru zihnu weenpusibu un eekustinaids tautas masas paschkritikas truhkumu uf muhsu tautinas brihwibas zihnu laikmetu kriht kahds stiprs tumschs pahlums, un tas ir — gan zihnas karstumâ, gan gluschi weenkahrschi noseedsigâ noluhkâ daudsu muhsu touteeschu pastrahdatee terora darbi. Schahdus darbus, pats par sewi saprotams, welti ir peeskaitit brihwibas mehrkeem, un wisi ohrsemês, kas zitadi silti simpatisetu ar Latwju brihwiba zenteeneem, no teem nogreeschâs ar ihgnumu. Weegli saprotams, ka schis apstahklis nenahk Latweeschu slawai par labu. Tos sahk uskatit kà semu un barbarisku elementu, pee eesakrojàs pahrleeziba, ka tàs nepelna zitu tautu solidaritati un simpatiju. Teesa, ka schahdus darbus no noseegumus newaretu peelihdsinat tautas un jaunàs kustibas wispahribai, bet tomehr naw noleedsams, ka tas nemestu ari leelu ehnu uf mineto wispahridu. Ne ik reises apstahklu nepasinejeem ir eespehjams isschkirt un ismeklet leetas aisewischkos zehlonus, bet gan drihsak tee aisdomâs skatâs neustizigi uf wisu, kas stahw sakarâ ar Latweeschu wahrdu. Kà masu peemehru scha peewadam schahdu laikrakstu peesihmi:

„Proletareets" (isnahk Bostonâ) raksta: „Nesen atpakal Bostonâ pehz laupischanas usbrukuma kahdai dsehreenu pahrdotawai, pehz Gutmana noschauschanas, apwainoja par scho usbrukumu Latweeschus, kaut gan pirmkahrt, par aisewischku personu darbeem naw apwainojama wisa tauta, un otrkahrt, nemas netika peerahdits, ka usbrukumu isdarijuschi Latweeschi. Tomehr „modrigâ" un „waronigâ" Bostonas polizija nekautrejàs nakts widû eelaustees daudsu Latweeschu apsinigo (schi „apsiniguma" daudsinaschana sahk jau peenemt it slimigu weidu. „Lihd." red.) strahdneeku dsihwoklôs un tos arestet. Wisa Bostonas Angku burschuju prese (ari Sieberg's, Rebans un Co.) laida wakâ wispasakainakàs tenkas. Tas bija koti weegli isdarams, jo Latweeschi pa leelakai daksai ir Angku walodas nepratoji un tà tad bija nespehjigi tam protestet. Aiz mineteem eemesleem Latweeschem gruhti pat dsihwoklus un darbu dabut. Tas nu buhtu no birgeku puses. Bet ari weenâ mahjâ dsihwojuschais „jenkis" uskatija sawu kaiminu Latweeti ar sinkahrigàm bailèm. Aisslehdsa pamatigak sawu dsihwokli un ja tikai ko winam neparastu redseja waj dsirdeja, sinoja par to polizijai Pat neparasta bij wairaku wehstuku sanemschana weenâ deenâ un wehstuku isnehsatajs par schahdu neparastu gadijumu sinoja polizijai."

Tik tahlu „Lihdumneeks".*) — Un kad nu jautajam, kas gan wainigs pee tam, ka Latweeschi, kurus wehl nesen atpakal wisur ahrpus dsimtenes pasina kà godigus, ustizamus un strahdigus zilwekus krituschi tahdâ neslawâ un negodâ, ka pat brihwee Amerikani no teem wairs negrib neko sinat, bet atraujàs no teem, kà no tumscheem, bihstameem laudim, tad uf to war buht tikai weena atbilde: Tee ir tee behdigee puwuma augli, kas usdihguschi un nogatawojuschees sozialdemokratijas apkoptajâ bestizibas, bestikumibas un bestautibas drigenu drumâ. — Tapehz ikkatram godigam Latweetim, kas sawu tautu pateesi mihlè, kam dahrgi un swehti winas gods un labklahjiba — tà garigâ, kà laizigâ sinâ — ollasch un wisur ar sirdi un dwehseli jausstahjas pret sozialdemokratijas wisu sasmazejoscham un nopostoscham maldu un wiltus mahzibam.

*) Par scho laikrakstu, kuras redaktors un isdewejs ir muhsu tanteetis J. Malwe ks, pasneegsim turpmak plaschaku apzerejumu.

Masas wehstules no Rigas.

II.

(Muhsu eelu dselszeksch.)

Ridsineeki wezà gada beigàs dabuja eelu dselszeka jeb tà saukta „tramwaja" pagarinajumu no Kalnazeema un Slokas eelu stuhra Ahgenskalnâ lihdf kara spehka kasarmàm Ilguzeemâ. Par to nu, protams, wisi jaunàs linijas apkaimes eedsihwotaji koti preezajàs, kaut gan schee preeki tika saruhktinati zaur 10 kapeiku leelo brauzamo naudu. Tomehr tahdu tahlu gabalu, no Dscheguschu kalneem pahri Daugawai lihdf pascham Daugawas tirgum, nobraukt par 10 kap., naw ari nekahda pahrmehriga samaksa.

Bet reisâ ar to ari tika brauzamà nauda uf pahrejàm linijàm paaugstinata uf 6 kap., lihdsschinejo 5 kap. weetà. Schis paaugstinajums, war gan sazit, sazehlis wispahrigu kurneschanu publikâ, neskatotees uf kahrtu waj tautibu Neween jau kà 6 kapeiku maksa, pehz muhsu naudas sistemas, isnahk koti neehrta, neweens ari negrib lahgi isprast, kapehz tramwaja sabeedriba turejusi par wajadsigu, paaugstinat lihdsschinejo brauzamo naudu, kur winai jau tà tik labi pelnas panahkumi bijuschi, lihdf 15 proz. leeli diwidendi. War gan sazit, ka tramwaja walde ar scho paaugstinajumu tapusi stipri nepopulara wispasaschàs brauzoschàs publikas aprindâs. Bes tam ari dsird, ka paschai tramwaja waldei no tahdas rihzibas neesot wis zehlusees pelna, bet radusschees saudejumi, jo eenehmumi pehdejâ mehnesi esot manami masinajuschees.

Un wehl kas tramwaja waldes popularitati nebuht nezek sewischki Latweeschu aprindâs. — Ahrejee usraksti tramwaja wahgeem ir tikai Kreewu un Wahzu walodâs; peestahtnês eelu wahrdi teek ari issaukti tikai nupat minetàs walodâs. Kapehz nè ari — Latweeschu walodâ? — Wiss tas Latweeschu publikâ it dabigi teek sajusts kà apwainojums, kà nizinaschana. Un neween tas. Daudseem Latweeschu brauzejeem, sewischki wezakeem lauzeneekeem, kas neprot ne Kreewu, ne Wahzu walodas, zaur tahdu, neahdi neattaisnojamu rihzibu zekas neween daschadas nerhtibas, bet ari materieli saudejumi. Zik daschs labs Latweeschu brauzejs jau naw eesehdees nepareisâ wahgi, neprasdams salasit Kreewu un Wahzu usrakstus, waj nobrauzis garam sawam zeka mehrkim, tapehz ka eelu wahrdus konduktors issauz tikai Kreewu un Wahzu, bet ne ari Latweeschu walodâ, jo eelu wahrdi Latweeschu walodâ daudskahrt pawisam zitadi isskan, nekà atàs pirmminetàs walodàs. — Tapehz ari daudsi lauzeneeki nemas neisleeto tramwaju, bet eet waj nu kahjam waj brauz ar dahrgajem fuhrmoneem, sazidami, ka ar tramwaju nesinot kur aisbraukt aiz augschâ mineteem eemesleem, zaur ko tramwaja sabeedribai tatschu ari zekas tikai saudejumi. Kad reisi konduktoru jautaju, waj wineem tik gruhti eelu wahrdus issaukt ari Latweeschu walodâ, tas man ruhpjeem wahrdeem argalwoja, ka „direkzija" to esot aisleegusi. Waj tas teescham tà warètu buht? Tramwaja berdriba tatschu ir tikai weikala un nekahda politiski-nazionala beedriba un katram weikalneekam tatschu peenahkas sawu prezi peedahwat wisu sawu pirzeju un nonehmeju walodâs, kuru starpâ Latweeschi pehz skaita rasi buhs leelakâ daka. To prasa neween elementariskais godprahtibas jehdseens, bet ari paschu labi saprastàs materialàs interefes.

Domaju, ka ir laiks nosust tahdàm masiskàm un tik weegli nowehrschamàm nenormalibàm, kur jau pati pilsehtas walde sen likusi uf wiseem eelu stuhreem peestiprinat tabulas ar eelu nosaukumeem wisàs trijàs weetejàs — Kreewu, Wahzu un Latweeschu — walodâs. — Zik weegli gan buhtu — pee labas un sapratigas gribas — nowelt atkal kahdu leeku peebaudsibas akmeni, kas ari sawukahrt it kà trauzè un kawè labu un saderigu satiksmi starp weenas un tàs paschas dsimtenes behrneem! —

No ahrsemèm.

Italija.

Mesinâ, 16. (3.) janwarî. Wakar is kahda nama drupam istizis ahrâ kohds 9 gadus wezs sehns. Winsch stahstija, ka sem drupam wehl dsihwas atrodas wina 2 mahsas (20 un 12 gadus wezas). Tuhlin stahjàs pee drupu rakschanas un brihs ween atrada abas jaunawas. Winas aisweda uf twaikoni „Sawoja". Pehz winu nostahsteem, tàs pawadijuschas sem drupam 19 deenas un pahrtikuschas no sihpoleem, wihna un oliwu ellas. Jaunawu mahte gahjuse bojâ namam sagruhstot. — Schodeen notika prowinzialpadomes pirmà sehde pehz katastrofas. Peenemta resoluzija, kurâ, starp zitu, issazita wisai pasaulei sirsnigà pateiziba par sneegto palihdsibu. — Schodeen bija juhtama stipra semes wiknoschanàs. Sagruwa daschas agrak sabojatas seenas.

Româ, 17. (4.) janw. „Corriere d'Italia" sino no Mesinas, ka kahds saldatu pulks sem kahda nama drupam atradis septindesmit gadu wezu seeweeti ar dsihwibas sihmem, bet nesamanas stahwokli. Ahrsti zer, ka to warès wehl atdsihwinat.

Austro-Ungarijas un Turzijas islihgums.

No Konstantinopoles sino 6. janwarî:

Austrijas-Turzijas lihguma protokolu paraksits pehz tam, kad Winè buhs par labu atsihts pagaidu protokols, kuru galigi isstrahdaja 18. janwarî. Austrija apnemàs samaksat weenreiseji 2½ milj. Turku mahrzinas, usturet religiosàs saites starp peeweenoto prowintschu Muselmaneem un Stambulas Scheich ul-Islamu dot Bosnijas un Herzegowinas eedsihwotajeem trihs gadus ilgu laiku preeksch palikschanas Turzijas pawalstneezibâ, waj pahrejas Austrijas pawalstneezibâ, atstahjot Muselmanu garidsneezibai teesibu peeminet moschejàs sultanu kà garidsneezibas galwu. Austrijas pawalstneezibu peenehmuscheem Muselmaneem ir japadodàs weetejeem likumeem, kurus isstrahdàs preeksch peeweenotàm prowinzem. Austrija ir ar meeru, sastanà ar zitu leelwalstju peekrischanu, slehgt sawas eestahdes Turzijâ, ka ari peelaist eewedu muitas paaugstinaschanu no Turzijas puses lihdf 15% un kapitulozijas- atzelschanu. Jautajums par Austrijas protektora atzelschanu pàr Albanijas katoleem schimbrihscham atlikts. Ahrleetu ministrs sino Peterburgas telegrafa agenturas preekschstahwim, ka jautajums par Serbijas un Melnkalnes kompensozijam, kuru Turzija eeweda Austrijas Turzijas sarunu konferenzes programâ, netizis apspreests, jo isschkirtas tikai personigas nesaskanas, tatschu Turzija nebuht neatsakotees wina usstahdità prasijuma.

Austrijas wehstneeks 5. janwarî aisfuhtija projektu preeksch apstiprinaschanas uf Wini.

No eekschsemèm.

Uf Wisaugstako schehlastibas aktu

atteezotees, ar kuru „Jekaterinoslawas rewoluzijas" 72 bolibneekeem tika dahwata dsihwiba waj ari atweeglinats sods, waldibai tuwu stahwoschâ awise „Rossija" pasneedf eewadrakstu, kurâ ta wehrschas pee teem, kuri aisween wehl paleek pee sawas nomaldischanàs un kawè semei sen wajadsigu reformu eeweschanu. Kreewijas nohkotne atkorojotees no tam, zik tahlu winas pawalstneeki pateesi un no sirds padewigi sawam Waldneekam. Jo zeeschaki tee pulzeschotees ap Kristarisko troni, jo ahtrak aisdsihschot Kreewijas bruhzes; esot laiks, aismirst wezo un pakahwigi radit ko jaunu, labaku.

Brihwprahtigàs awises apsweiz ar dsihwu gandarijumu Wisaugstako schehlastibas aktu un issaka pee tam wehleschanos pehz amnestijas un nahwes soda atzelschanas.

Par jaunu skolu atwehrschanu Baltijâ.

Kà jau sinams, Rigas mahzibas apgabala kurators peesuhtija wisàm Baltijas pilsehtam preekschlikumu, lai tàs issaka sawu wehleschanos par to, kahdas jaunas skolas winas gribetu dibinat. Tagad no schàm pilsehtam dabutas atbildes. Raksturigs ir tas fakts, ka gandrihs kulturelakàs no Baltijas pilsehtam pret scho skolu jautajumu isturejuschàs atturigak, nekà masakàs pilsehtas. Tà Tehrpata atbildejuse, ka winai gruhti nahkotees sazit, kahda skola tai buhtu wajadsiga. Tapat jau tagad pilsehta warot sinot, ka naudas preeksch jaunu skolu wajadsibàm winai neesot. Ari semes gabalu, kur skolu zelt, wina newarot dot.

Rigas pilsehtas wehleschanàs ir, lai Jelgawas preekschpilsehtas dakà tiktu nodibinata krona realskola un amatneeku wakara kursi. Bes tàs schai paschâ pilsehtas dakà apsihmeta ari otras amatneeku skolas zelschana. Schim noluhkam pilsehta sola 11,000 rbl. gada pabalsta un luhdf, lai kronis sedf pahrejos isdewumus. Tà ka nodomats eewest wispahreju skolas mahzibu, tad Rigas pilsehtas walde projektè schim noluhkam atwehrt 14 jaunas elementarskolas.

Limbaschi ir apmeerinati ar jau pastahwoschàm skolam un jaunas newehlas. Tahdu paschu paschapmeerinaschanàs atbildi dewuse ari Wilandes pilsehtas walde. Arensburga luhdf, lai tur pastahwoscho meitu skolu pahrwehrsch par seeweeschu gimnasiju. Preeksch ta pilsehta dod meitu skolas ehku un 1150 rbl. kà gadskahrteju pabalstu, luhgdama zitus isdewumus no krona puses.

Walmeerai wajadsiga realskola: pilsehta ir ar meeru dot semes gabalu, kur zelt skolu un katru gadu pabalstu — 1500 rbl. No krona Walmeera luhdf 40,000 rbl., ar ko zelt skolas ehku, un skolas ustureschanu.

Ari Zehsim wajadsiga realskola. Pilsehta ir ar meeru dot wajadsigo semes gabalu, 10,000 rbl. kà weenreisigu pabalstu un katru gadu skolas ustureschanai 2000 rbl., ja pahrejee isdewumi teek segti no krona.

Walka luhdf pehz techniskas skolas, kas zekama un usturama no krona; pilsehta dod tikai semes gabalu skolas ehkai. — Par zitàm pilsehtam wehl naw sinams.

Sloka luhdf, lai tur atwer semaku amatneezibas skolu un dod semes gabalu, bet wisu zitu prasa no krona lihdselleem.

Pernawa wehlas, lai pee tureenes wihreeschu gimnasijas atwehrtu paralelklases. Pilsehta prasa, lai kronis zek peebuhwi pee gimnasijas, kuram noluhkam isdewumi aprehkinati uf 66 tuhkst. rbl.

Werawai wajadsiga realskola. Pilsehta dod semes gabalu, 1000 rbl. kà weenreisigu pabalstu un ikgadus 1000—1500 rbl.

Denaturiseto spirtu finantschu ministrs atkahwis pahrdot no scha gada 1. janwara sahkot bes kahdeem, lihdf schim pastahwoscheem aprobeschojumeem, kuri wisi atzelti. To tà tad atlauts pahrdot katram ari masumà bes kahdas ihpaschas atkaujas waj taloneem no akzises waldes, kà to pehdejà tagad isfinojuse.

I.

Alkoholisma dseedinaschanâ

nolemts leelu lomu spehlet organu terapijai. Diwi organu preparati **Zerebrin-Pel** un **Spermin-Pel** pehz ahrstu nowehrojumeem israhdijuschees koti derigi pret olkoholismu, pee kam pirmais wislabaki der pret smadsenu simptomeem (sajukumu, halluzinajama, samanas saudeschanu), otris pret sirds wahjumu, drebuteem, meega truhkumu u. z., kas zehluschees no pahrleezigas alkoholu baudischanas waj peepeschas atturefchanàs.

Zeksojuma pecsihmes.

Izbrauzot pagahjuschàs wasaras sahkumà no Rigas pa Orlas dselszeku, noskatijies ar preeku lihdſ Dwinskai muhsu tauteschu eekoptos laukus, kreetnàs mahjas, labus ratus un sirgus, kà ari zilwekus glihti un tihri gehrbuschos. Bet aiſ Dwinskas tuhlit redſ mahjeles nolaistas, sirdsini slikti, zilweku apgehrbi nespodri; seme eebalita schaurôs gabalinôs, un tà tas welkàs arween tahlak un sliktaki. Daudſ stazijàs redseju lopu wagonôs sehdot un gaidot uſ braukschanu Sibirijas aiszekotajus uſ sawàm moſ mantinàm.

Schihdi, kas leelà wairumà isbrauz lihdſi no Rigas, sahk jau Krustapilî masinatees un aiſ Witebskas jau pilnigi pasuhd. Orlas gubernà, gluschi kas rets. Schihdu dabut redset; tikai leelàs pilsehtàs tee ir, bet uſ laukeem jau pawisam nè. Pilsehtas un pilsehtinas atrodàs skaistàs weetàs, bet mahjas nolaistas un eelas netihras. Restorazijas un eelas ari netihras. Nogreeschotees no Orlas dselszela uſ wakar-deenwideem, no Brenzas eesahkot, steepjàs pahri simts werstes koti jauku behrsu, apschu, osola un leepu meschi; reti kahdu muischu waj sahdschu redſ.

Deenwidus-Wakarôs Orlas gubernà, Sewskas aprinkis eestehgts no Kurskas un Tschernigowas gubernàm. Sche ir augliga melna seme, kura maſ prasa mehsloschanas. Pagahjuschais gads scheit bij isdewigs, isnemot grikus, kuri seedeschanà bij maitati; bet rubsi, ausas, proso un kartupeli labi; meeschus sche gandrihſ nemaſ nesehj.

Sche ari atrodàs leelas muischas: kà Tereschtschenkowa, kuras robeschas eesahkàs pee Michailowas stazijas un steepjàs kahdas tschetrdesmit werstes; pa starpàm osola meschi un tihrumi ar nepahrredsameem beeschu stahdijumeem, jo pee tàs peeder leela zukura fabrika. Tad barona Meyendorfa muischas, wairak miljonu wehrtibà, bet masak eenesigas, tad generala Schoufusa muischa, labi eerihkota ar leelu sirgu audsinaschanas eetaisi. U. t. t.

Japeemin ari Posdneschowkas muischu, kuru schowasar Latweeschi sanehmuschi uſ renti un maksà par gadu desmittuhkstoschu rubku. Agrak, kad pats ihpaschneeks, muischneeku preekschneeks M. saimneekojis, bijis japeemaksà klaht, bet tagad war redset ka tauteschi neween zauri teek, bet wehl nopelna. Sche wisi darbi eet ar maschinàm: sehschana, plaukschana, kasischana un kulschana — ar wehrscheem arschana un sirgeem ezeschana. Strahdneeku algas wasarà ir: wihreescheem 8 lihdſ 10 rub. mehnesî un seeweescheem 4 lihdſ 5 rubki pee wisa brihwa; deenas strahdneekeem wihreescheem kà seeweetscheem 30 lihdſ 40 kap. par deenu un ehschana.

Schajà muischà wisi eerehdni ir Latweeschi, un strahdneeki Kreewi, un to paschu war sazit ari par zitàm muischàm, jo gandrihſ neweenu leelaku muischu newar atrast, kur nebuhtu kahds Latweetis, waj nu pahrwaldneeks, usraugs, meschkungs, meschsargs, dahrsneeks waj zits kahds amatneeks. Sche teek Latweeschi tureti par kahdu augstaku kahrtu un ari ir eezeeniti; ir ari mahzitaki, jo sahdschàs neweens neprot rakstit, reti kahds lasit. Un es neweena Latweescha neweenà muischà neredseju par weenkahrschu darba strahdneeku, kas mums dara godu. Sche ari nemaſ nesin, ka Latweeschi ir nemeerneeki bijuschi.

Muischà strahdà tikai jauni, eesahkot jau no 15 gadeem, un ko nopelna, to aisnes familijas galwai. Kà noskatijos un noklausijos, tad brihwà „mihla" sche naw nekahda launa leetà; un kad no schàs mihlestibas sahk parahditees tàs selas, tad tad wezakee peespeesch apprezetees. Man bija tihri brihnumi, ka jauni sehni, kà ari meitenes atsauzàs par prezejuschamees. Behrni tad ari pa leelakai daksai nomirst, nesasneeguschi desmito gadu. Ari zita tumsiba pee wineem ir, par peemehru: tureenes saimneeks saka: „Schodeen ir leeli swehtki!" Kad prasa kas par swehtkeem tad dabon atbildi: „Deews to sin, pops to teiza!"

Pirms trim gadeem ari sche bijuse „rewoluzija", jo atnohkuschi jauni zilweli un teikuschi: wareet wisu nemt kas bagatneekeem un maischneekeem peeder! — Tà daschas sahdschas ari darijuschas. Wisi sahdscheneeki eejuhguschi sirgus un aisbraukuschi uſ muischu waj fabriku un islaupijuschi mantas, aiswesdami tàs pee sewis. Turpat Meyendorfa muischas leelisti ispostitas, pehz kam waldiba skahdi samaksajusi, jo no semneekeem jau nau ko nemt. Weenu degwihna fabriku islaupidami, tee waj wisas muzas ar spirtu panehma lihdſ. Bet eepreeksch wini to „noprowejuschi". Dabujuschi kreetru pehreenu, teem prezi wajadsejis west atpakaſ, un tà tas gahja daudſ weetàs. Par reformàm tur neka nerunà un no tàm wini ari neko nesin. Un to tak war saprast i pagastà, kur 3000 zilweku, neweenas skolas, neweenas awises un gandrihſ neweens pats nemahk rakstit! — Kad tizis prasits, kalab to darijis, tad arween atbilde bijuse: Iwans Petrowitschs waj Andrejewitschs ari to darija un teiza, tas esot brihw darit! — Wehl japeesihmè: Teesaschanas waj suhdseschanas, lamaschanas waj kauschanos to te nepasihst; bet atkal atreebjas zitadi. Tà nesen 3 aebeku laikà sahdschas abôs galôs nodedsinaja 2 seena koudses un schkuhnus. Ari muhsu tauteescheem Posdneschenkà nodedsinaja 28. augusta nakti diwas koudses sehllas abolina par wairak kà 2000 rbk. wehrtibà, bet kas dedsinaja, to gruht dabut rokà, jo wini neusdod sawejus. Leelas laupischanas wini nedara, bet masas sahdsibas noteek katru deenu. Kad waj kapeiku wehrtibà. P. M.

Pirmà, 1864. 5 proz. premijn aisnehmuma 88. isloscjumà 2. janw. 1909. g. krita 500 rbk. leeli winnesti:

Ser.	Bil.	Ser.	Bil.	Ser.	Bil.	Ser.	Bil.	Ser.	Bil.
20	24	4111	10	8496	42	12592	47	16709	05
65	45	4307	29	8761	40	12606	03	16709	36
229	30	4390	14	8805	02	12653	10	16895	14
499	27	4456	47	8883	01	12658	07	16938	20
607	08	4465	40	8883	34	12659	14	16951	29
687	14	4626	27	8922	43	12716	20	16958	06
723	44	4709	34	8995	01	12721	01	16994	23
769	05	4789	30	9112	35	12807	47	17150	22
791	10	4892	05	9136	43	12948	11	17320	41
807	23	5256	26	9359	45	12977	34	17328	22
1056	10	5295	02	9422	44	13008	25	17710	17
1152	48	5370	12	9485	45	13065	32	17725	06
1210	13	5409	46	9538	06	13248	02	17934	02
1221	47	5436	20	9583	24	13278	35	18091	07
1307	05	5474	10	9679	24	13339	13	18137	20
1416	26	5563	26	9724	50	13483	49	18226	30
1577	13	5578	08	9731	36	13524	05	18241	19
1608	08	5767	49	9835	11	13554	33	18284	40
1788	05	5913	33	9837	18	13729	31	18331	32
1819	20	5957	23	9864	17	13737	31	18416	22
1869	42	6090	01	9903	03	13828	01	18424	22
1902	27	6166	35	9936	42	13881	36	18430	32
1961	46	6192	44	9996	39	13967	14	18500	48
2049	45	6255	01	10238	35	13975	37	18573	23
2070	42	6457	24	10486	20	13994	27	18574	48
2099	38	6466	10	10600	29	14092	48	18621	15
2109	32	6812	50	10647	22	14118	31	18645	10
2146	17	6981	01	10744	09	14486	34	18663	50
2183	31	7121	33	10926	23	14521	27	18695	06
2257	26	7131	15	11005	24	14679	10	18772	07
2273	10	7176	05	11051	30	14765	47	18784	01
2312	19	7262	17	11172	01	14776	39	18784	21
2355	11	7305	16	11178	44	14949	22	18864	50
2395	42	7401	29	11209	02	14951	37	18921	10
2423	24	7422	11	11247	40	14985	19	18922	27
2447	44	7482	28	11413	40	15018	30	18951	10
2459	12	7505	20	11491	33	15051	50	19037	26
2594	35	7519	26	11605	16	15178	46	19123	07
2630	32	7530	25	11643	36	15376	19	19136	04
2741	09	7556	50	11664	40	15381	04	19214	28
3151	15	7558	31	11890	49	15488	42	19263	12
3286	37	7733	24	11909	43	15828	44	19264	11
3295	11	7776	30	11957	14	15982	18	19288	49
3397	05	7833	03	11958	47	15983	34	19471	28
3423	21	8096	05	11988	23	16067	28	19511	31
3447	11	8162	28	12071	16	16176	22	19553	19
3674	39	8324	26	12169	40	16192	13	19599	20
3685	22	8344	40	12172	10	16212	44	19609	22
3754	11	8348	25	12343	16	16577	24	19694	11
3885	37	8448	35	12370	47	16592	18	19807	20
3912	25	8449	18	12561	13	16670	49	19874	22
3957	20	8456	33	12588	44	16671	49	19998	22

Pawisam 300 winnesti 600,000 rbk. leelà wehrtibà.

Peterburgà, 2. janw. Maskawas generalgubernatoram uſ Wina Majestatei Keisaram un winu Majestatem Keisareenem nosuhtito jaungada laimes wehlejumu bija laime sanemt no Wina Majestates Kunga un Keisara schohdas telegramas:

„Sirsnigi Jums pateizos un usdodu Manà un Winas Majestates Keisareenes wahrdà isteikt galwas pihsehtas Maskawas eedsihwotajeem un slawejeem Maskawas apgabala kara pulkeem Muhsu sirsnigu pateizibu par laimes wehlejumu un aisluhgumeem. **Nikolajs.**"

No Winas Majestates Keisareenes Marijas Feodorownas:

„Sirsnigi pateizos wezàs galwas pilsehtas eedsihwotajeem un Maskawas apgabala kara pulkeem par apsweezinajumeem un labeem laimes wehlejumeem uſ jauno gadu. **Marija.**"

— 3. janw. Admiralitates basnizà notika nelaika wizeadmirala Roschestwenska lihka eeswehtischana, pehz kam to apbehdija Aleksandra Lawras kapsehtà. Wakar marines kanzlejas preekschneeks uslika uſ sahrka krustu no baltàm pukem Winu Majestatu Keisara un Keisareenes wahrdà. Wahzijas keisara fligeladjutants uslika kroni Wahzijas keisara wahrdà un otru kroni Prusijas prinscha Heinricha wahrdà.

— **Stalmeistara Kurlowa** eezelschanu par eekschleetu ministra palihgu polizijas leetàs atteezigàs apcindàs usskata par swarigako notikumu Jaungada deenà. Konserwatiwee ar scho eezelschanu koti meerà, jo wini Kurlowu usskata par „nohkoscho wihru" un preezajàs par to, ka winsch aissaukts projam no politiski maswarigàs zeetumu wirspahrwaldneeka weetas, kuru winsch ispildijis ar leelako sirdsapsinu.

— **Trijkungu deenà** Zarskoje Selà notika Jordanos swehtki Wina Majestates Kunga un Keisara klahtbuhtnê. Pee swinigàs parades peedalijàs Peterburgas kara mahzibas eestahdes, pilsgrenadeeru rota un Zarskoje-Selas garnisona kara spehks. Pils sahlês bij sarihkotas brokastis, uſ kuram bij aizinati kara spehka preekschneeki, swihte un kara spehka wirsneeki. — Peterburgà notureja swinigu deewkalpojumu, pehz kam Jordanas prozesija dewàs ao Isaka katedrales uſ Admiralitates preekstafi. Uhdens swehtischanu isdarija metropolits Antonijs. Deewluhdseji wareja dabut swehtitu uhdeni, kursch bija eepreeksch uswahrits.

— **Mescha akademija**, kura 1. dezembrî 1908. g. tika slehgta, uſ semkopibas wirspahrwaldneeka pawehli tiks 15. janwarî atkal atwehrta.

— **Kolera.** Breesmigà sehrga pehdejà laikà jo bihstamà mehrà peenhmusees spehkà. No 3. janwara lihdſ 4. janwarim, 24 stundu laikà, ar koleru saslimo 60 zilweki, pret 34 deenu eepreeksch. Apkopschanà atrodàs pastaban 258 slimneeki. Slimneeki pa leelakai daksai nahkuschi iſ Peterburgas atraitnu patwerſmes un wezuma nespehjneeku nama.

— 5. janwarî. **Publizets Wisaugstakais ukaſs** waldoscham senatam par augstakàs kriminal teesas sastahwu 1909. gadà.

— **Uſeekschleetu ministra wispadewigà sinojuma** par Wiskreewijas aerokluba padomes luhgumu atlaut winai wahkt lihdseklus pa wisu Kreewijas kapitala dibinaschanai preeksch gaisa kugu flotes, kura kara laikà, saskanà ar kluba ustawa nosazijumeem, pahreet kara un juhras ministriju pahrsinà un tahdà kahrtà buhtu jau sagatawots lihdseklis preeksch walsts aissardsibas, Wina Majestatei Kungam un Keisaram labpatika Wisschehligi paschrozigi usrakstit: „Peekrihtu ar labpatikschanu un nowehlu labas sekmes tehwijas gaisa kugneezibai."

— 6. janw. „Now. Wremjà" nodrukats plaschs iſwilkums iſ Baltijas juhras flotes nodakas preekschneeka, kontradmiraka Litwinowa raporta uſ juhrleetu ministra wahrda iſ Augusta porta, lihdſ ar kuru Litwinows stahda preekschà ar kopiju no wispadewigà sinojuma Wina Majestatei Keisaram par Italijai usbrukuscho Katastrofu.

— **Frantschu suhtnis Peterburgà**, wizeadmirals Tuschàrs, sarihkoja meelastu par godu Kreewijas ahrleelu ministrim. Pee meelasta, bes pascha mahjas tehwa, wina laulatas draudsenes un franschu suhtneezibas eerehdneem, peedalijàs wehl Jimkistis ar laulatu draudseni Anglijas un Wahzijas wehstneeki ar laulatàm draudseneem un Bulgarijas un Bawarijas diplomatiskee aisstahwji ar laulatàm draudseneem.

— **Wisaugstaki apstiprinats** ministru padomes lehmums usdot eekschleetu ministrim eesweegt likumdewejàm eestahdèm preeksch zauri luhkoschanas nolikumu projektu par walsts statistisko leetu nokahrtoschanu. Zentralàs statistiskàs komitejas statistiskàs padomes wee a teek nodibinata pee ministru padomes preekschsehdetajam.

— **Leelais winnests.** 200,000 rubku leelais winnests pee pehdejà premiju islosejuma kritis kahdai artistu grupai no Keisara Nikolaja II. tautas nama uſ kopigi eepirktu premiju. Leelo winnesta isdalot, uſ katru dalibneeku isnahkot 4000 rbk.

Siwu konserwu fabriku drihsumà atklahs Raguzeemà tureenes swejneeki. Wajadsigàs maschinas no ahrsemem jau sanemtas. Nolemts eerihkot un dibinat tiklab siwju apstrahdaschanas, kà siwju tirdsneezibas artelus. I.

No Pleskawas gubernas. Latweeschu kolonijàs Lauros un Pokrowà seemas swehtku laikà bij sawihkschti israhdijumi, kuri peerahdija, kà eenahzeji Latweeschi gahda par derigu laika kawekli un wehlas ari sawus lihdseemihtneekus kreewus atradinat no wineem tik parasteem kahrschu galdeem un kabaku dsihwes. Lauros israhdija Alunana weenzehleena joku „Pascha audsinats" un 2 joku lugas kreewu walodà. Pokrowà uswada A. Wahrnas-Mahrtina skatu lugu „Pehdigà zeriba" un Alunana „Pascha audsinats". Bes tam wenl bij kora dseesmas latweeschu un kreewu walodàs un Gogola „Женитьба." Kas atteezas uſ programu ispildischanu, tad Lauros topspehle noriteja katrà sinà gludaki, jo pee ta peedalijàs ari daschi spehki no Pleskawas. Ari materialà sinà sche bij labaki panahkumi, kà: preekschtars, dekorazijas u. t. t. Pee israhdijumeem arween nem aktiwu dalibu Lauru skolotajs Danberga un Zimbuka kungi un Pokrowas skolotajs E. Wihkeka k. Japeemin, kà schos latweeschu israhdijumus labpraht apmeklè ari Kreewu publika. **K.**

Widseme.

Rigas pilsehtas Latweeschu teatra nama buhwes leetà, kà dabigi saprotams, ir daudſ swarigaka, neka to waretu nokahrtot, tà sakot, ar weenu wilzeenu. Pirmkahrt Latweeschu kulturelais stahwoklis, otrkahrt winu dramatiskàs mohklas augstums un treschkahrt Latweeschu eedsihwotaju leelais daudsums ir tahdi faktori, ka ar teem nopeetni jarehkinàs pee pilsehtas Latweeschu teatra zelschanas. Tapehz ari pilsehtas walde kehrusès ar nopeetnibu pee scha darba. Tagad wina islaiduse konkursa noteikumus preeksch nama skizes isstrahdaschanas

Publikas telpai jabuht preeksch 1800 personàm un zitàm daschadàm wajadsibàm eerihkojamas 30 istabas. Dakai no schàm istabàm jaatrodàs pirmajà resp. pagraba stahwà, bet bet leelakajàm — otrà jeb beletaschà. Orkestra nodaka aprehkinata preeksch 30—40 musikanteem. Teatra personala un publikas draschibas sinà par eetaisèm plaschi nosazijumi. Nosazijumi wisôs sihkumôs tik plaschi, ka architektu fantasijai dotas plaschas robeschas. Skizes jacesneedſ pilsehtas waldei wehlakais lihdſ 1. (14.) aprilim schogad. Tàs peenems tikai lihdſ plkst. 12. deenà schojà datumà. Apsemju architekteem atkaunts nosuhtit sawas skizes wehl schajà deenà, par ko japasino pilsehtas waldei mineetà deenà ar rakstu waj telegramu. Par relatiwi labakàm skizèm noteikta 500, 300 un 200 rbk. leela godalga.

Pilsehtas waldei teesiba, gadalgu komisijas preekschlikumâ un ar autora atkauju. nopirkt weenu waj wairakas skizes par 150 rbl. gadalâ. Gadalgotâs un nopirktâs skizes paleek par pilsehtas ihpaschumu, bet zitas atdodamas 2 mehneschu laikâ atpakal. Ja tâs schajâ laikâ nesanem atpakal, pilsehta patur par sawu ihpaschumu.

Gadalgu resp. pahrbaudischdnas komisija pastahw no pilsehtas galwas G. Armidsteedta, architekta Bocksloffa, Wahju teatra direktora Dr. Dahlberga, Rigas politechnikas architekturas profesora H. ffmana, pilsehtas buhwju rewidenta, architekta Mehlberta, Rig. Latw. Beedr. teatra direktora Osolina un pilsehtas architekta, akademika R. Schmaelinga. I.

No Rigas. Swinigi dailsch isrihkojums. Pahwila draudses dahmu komitejas sarihkotais wakars ar dsihwâm bildêm is swehteem raksteem un musikaliskeem preekschnesumeem 4. janwarî Wahzu amatneeku beedribas telpâs bija eewehrojams, religisti ustaisotchs baudijums. Dsihwâs bildes mainus ar dseesmu un musikas gabaleem aistahja dsiku eespaidu. Dsihwâs bildes astonos israhdijumos: 1) Deews apsola Abramam dehlu, 2) Eliesers un Rebeka, 3) Jehkabs un Raele, 4) Jahsevs tulko Warawam sapnus, 5) Warawus meita atrod Mosu, 6) Rute, 7) Dawids un 8) Ganeem pasludina Jesus peedsimschanu, — bija rakstturigi un katra persona ispildija sawu weetu korekti. Sewischki jauku eespaidu atstahja pehdejâ bilde ar mirdsoscho Kristus swaigsni pahr leelo preeka wehsti ganeem sludinoscho engeli. Latwiskais jauktais kwartets sewischki ar Wihtola „Kas Tu mihti debesîs" aistahja paleekamu sajuhsmu klausitajos. Ari Grella „Kungs, atwer Tawas ausis" un Kreutzera „Kungs, paleez pee mums" ne masak sakustinaja klausitaju sirdis. Ulrich jtdse ispelnijâs ar sawu dseedaschanu neaprobeschotu atsitschanu un krahschnu roschu kuschki. Ar Hummela „Halleluja" wina peerahdija neween sawas jaukâs balss stiprumu, plaschumu un pilnumu, bet ari dsiku iskopschanu mahksias sinâ. E. Bulwer jtdse ar Griega, Schopena un Pochmaninowa preludijâm peerahdijâs par eewehrojamu klaweeru mahksleneezi. Ari winai publika israhdija sawu atsihschanu, pasneedsot roschu kuschki. Eewehrojams baudijums bija noklausities Pilzera kga tschello gabalos, sewischki Borgiela „Adagio" un Thomé „Andante religioso". Schis dsili pazildinoschais religistais isrihkojums atroda publikâ wiszaur tik dsihwu interesi, ka ta sekoja katrai bildei un katram dseesmas un musikas gabalam ar dsiku sajuhsmu. Publikas bija tikdaudz, ka plaschâ sahle bija ispahrdota un ari galerijas eenemtas. Wiss tas jo jauki peerahdija, ka Latweeschu draudses religiskâ sajuhsma ir daudz dsiksaka un augstaka, neka to pasahkts baudsinat. Pawila draudses dahmu komiteja ir ispelnijusês ar scho isrihkojumu wispahrigu pateizibu. I.

— **Rigas mahzibas apgabala kurators S. M. Prutschenko** 5. janw. atgreesâs Rigâ un sanehma sawus deenesta peenahkumus.

— **Keisariska telpu uslaboschanai** weetejâ gubernas pilî generalgubernators mahksias museja mehbeku isstahdê pastellejis mehbeles par 10,000 rubleem.

— **Italijas konsulatam** lihdz schim eenahkuschi dahwinajumi Mesinas zeetuscheem par labu 542 r. 74 k., starp teem no „Rischk Wesnika" 117 rbl. un no Gertrudes draudses 82 rbl. 6 k. unziti dahwinajumi no 1 lihdz 100 r. leelumâ. Konsulats issaka wiseem dahwinatajeem sirsnigu pateizibu un luhdz tahlakus dahwinajumus eemaksat wizekonsulam Paulam Stolterfota kgam, masajâ Kaleju eelâ № 4.

— **Mesinas semes trihzê zeetuscheem** par labu preeksch Peterburgas komitejas sanem dahwanas weetejais Peterburgas telegrafa agenturas preekschstahwis Wagenheims agenturas birojâ no pulksten 10—3 un wehlak I. Jaurâ eelâ № 25 dz. 5.

— **Rigas Latweeschu Beedribas Toutas Kursu** techniskâ nodaka ar 21. dezembri nobeidsa sawu trescho preekschlasijumu semestri. Mahzibas preekschmetu sarakstîs bij paplaschinats ar jauunâm walodâm. Kâ lektori darbojâs wisôs preekschmetôs tikai eestrahdajuschees spezialisti. Uszihtiba, ar kahdu klausitaji apmekleja preekschlasijumus, bij labaka leeziba par to, ka kursôs walda nopeetniba un darba griba tiklab pee klausitajeem, kâ pee lektoreem. Nahkamais semestris sahksees ar 15. janwari 1909. gadu. Jaunus klausitajus peenems preeksch sekoscheem preekschmeteem: grahmatu weschanas, mahkslas wehstures, fizikas, ķimijas un jaunâm walodâm. Tuwakas sinas pasneedz un peeteikschanos peenem pa darbdeenâm A. Wanags sawâ architekturas birojâ, Terbatas eelâ 48, no pksl. pus 7 lihdz pus 8 wakarâ.

No Trikates. Schejeenes lautsaimneeki eenem eewehrojamu lomu purwu kulturâ. Tur, kur agrak bij nepeeejami purwi, kuros, pehz tehwu nostatsteem peemituschi raganas un puhki, tagad redz koptus laukus, kuri wismaz pirmôs gadôs dod tihri apbrihnojamu raschu. Ka pirmâ labiba usartos purwos nohk aufos waj lini. Saprotams, kâ purwi eepreeksch kreetni janosusina grahwjeem waj drenaschâm un tikai tad jokeras pee winu usarschanas. Kad schee darbi pagehr kreetnu isdewumu, tad daudzi to segschanai pahrdod kohdu doku mescha waj mehgina kâ zitadi islihdsetees. Pehdejos gados pasahkuschi kertees ari pee Widsemes mrischneeku kreditbeedribas meliorazijas kredita, kuru schi beedriba atwehlejusi wiseem saweem parahdneekeem. Tuwakus nosazijumus par scho kreditu maisgruntneeki war dabut semes kultur birojâ Rigâ, Elisabetes eelâ № 21 pee kulturtechnika Laursona kga. R.

No Aizwikeem. Par ehrtibâm weetejâ skolâ pagasts nopeetni rupejas. Skolas telpas pehz 3—4 gadeem top peenahzigi balsinotas, pee kam netruhkst sewischku ehdamu, gulamu, un masgajamu telpu. Pehdejâs tagad eetaisa uhdens wadu, kas skolas saimneezibâ no leetas wehrtibas. N.

No Walkas apriņķa. Par Baltijas generalgubernatora obligatoriski noteikumu pahrkahpschanu soditi: Trikates pagasta Augusts Bizs un Jaun-Gulbenes Pauls Hirschs katrs ar 5 rbl. jeb ar 3 deenâm aresta (par braukschanu ar welospedeem bez peenahzigas atkaujas. — Aprinka preekschneeks issaka sawu pateizibu Gaujenes pagasta uradnikam Pilskalnam, zaur kura ruhpibu isdabutas pamatigas sinas par Minnas Paipalas nahwi, atrasti wisa scha noseeguma lihdzdalibneeki, pats wainigais un ari leetischki peerahdijumi.

Zirkularâ no 29. now. sem № 24. eeweetoti noteikumi, sem kureem sihkkredita eestahdêm teesiba no saweem naudas aisnehmejeem aisdewumus peedzist administratiwâ kahrtibâ. Kâ aisnehmuma peedzineja pa galwenai teesai mineta pagasta walde. „Dz. W."

Kurseme.

Amata swehtki. Breeschu muischas — Andrawas pagasta skolâ swineja swehtdeen, 4. janwarî jaukus swehtkus. Bija pagahjuschi 25 gadi weetejâ skolotaja J. Laiweneeka kga sekmigai darbibai minetâ pagasta skolâ. Swehtki sahkâs ar dseesmu: „Teizi to Kungu, to godibas kehninu swehtu." Sesawas mahzitajs, Luzawa kgs, apsweiza zeen. jubilaru jaukos, wisus swehtku weesus dsiki aizgrahbschos wahrdos, zildinadams jubilora swehtigo darboschanos pee jaunâs paaudzes weetejâ draudzê un isluhgdawees Deewa swehtibu un schehlastibu wina turpmakai darbibai. Weetejâs dseedaschanas beedribas preekschneeks isteiza beedribas wahrdâ dsili sajustu pateizibu par Laiweneeka kga nenogurstoscheem puhlineem ka beedribas dibinatajam un ilgadejam kora wadonim, pasneegdams tam peeminai selta pulksteni. Jubilara amatu beedru wahrdâ winu apsweiza garakâ runâ skolotajs S. kgs, tehlodams skolotaju gruhto stahwokli pagahjuschos 30 gados, kamehr L. kgs jau pawisam nodarbojees skolas drumâ. Winsch pamudinaja jubilaru ari uz preekschu strahdat sawâ atbildibas pilnâ amatâ, tizibâ uz trihsweenigo Deewu, karstâ mihlestibâ pret sawas tautas jauno paaudzi un zeribâ uz kreetna darba labâm sekmêm. Ta ka Laiweneeka kgs ir karsts musikas mihkotajs, tad amata beedri winam pasneedza peeminai wijoli, wehledamees, lai gruhtajos, druhmajos brihschos jaukâs wijoku skanas winu atkal ustautrinatu. Kahds no weetejeem kora dseedatajeem pateizâs par L. kga nepatihkstoscheem puhlineem pee dseesmu eemahzischanas, un pasneedza pahris jauku dahwanu. Weetejâ pagasta walde pasneedza kâ atsinibas zihmi naudas dahwanu. Apsweizinaschanas runas mainijâs ar kora jaukâm dseesmâm skolotaja Ilsina kga wadibâ. Jaunee, jautree weesi pawadija pehz tam swehtku wakaru dejojot, rotalajotees un it ihpaschi skandinajot jaukas dseesminas. Ar preeku jaleezina, ka Andrawaeeku jaunajâ paaudzê wehl mahjo muhsu tautas jautrais dseesmu gars. Scho dseesmu mihlestibu tureenes jaunajâ paaudzê dehstijis un pratis spirktu un moschu usturet skolotajs Laiweneeka kgs. Kaut buhtu mums daudz wehl tahdu tautas darbineeku! A.

No Wezummuischas (Bauskas aprinkî. Muhsu draudzi zaur wairak paaudzem apkalpojuschi mahzitaji Krause kgi. Ar firmâ H. Krause kga nahwi nu ismiruschi mahzitaji winu dsimtâ un nahkas mums nu sagaidit zitu, mums sweschu darbineeku. Bijam eeineeguschi Kursemes konsistorijai luhguma rakstu, lai peelaischot sprediķot wairak kandidatus, ari tahdus, ko pati draudze usaizinatu, lai tad starp teem waretu kahdu ismehletees. Kâ mums rakstiski paskaidroja, bija muhsu luhgums isfuhtits par wehlu, jo tizis konsistorijai rokâs, kad jau kahrtigâ sehdê mums bijis eewehlets H. Glaesera kgs, senakais Wentspils latweeschu draudzes mahzitajs, tagadejs tizibas mahzibas skolotajs Rigâ. Tahds isnahkums nu sazehla pee dascheem no mums leelu nemeeru un gahja baumas, ka prowes sprediķa deewkalposchana nebuhschot meerigi noritet, jo esot daschi karstgalwji jau apgahdajuschees ar swilpischeem un tam lihdzigâm leetam. Swehtdeen, 4. janwarî nu notureja Glaesera kgs sawu pirmo sprediķi. Basniza bija bahstin pilna un wisi meerigi. Sako, ka esot mineteem karstgalwjeem no polizijas dots mahjeens, lai neaizmirstot, ka wehl dsihwojam sem pastiprinatas apsardzibas. Kaut Deews dotu jaunajam mahzitajam labi istikt ar draudzi un sekmigi strahdat.

No Augschkursemes. Wispahrigi sakot, mehs Augschkursemneeki par pagahjuschâ gada semes produktu eenahkumeem nelo newarejam daudz scheh'otees. Paaudzis bija deesgan labi, kâ seemas sehja, tâ ari wasarajs. Ari seens un ahbolinsch bija deesgan labs, tâ ka warejam puslihdz labi zauri nahkt.

Bet tagad uz nahkoscho gadu ir deesgan slikta izredze. Rudeni seemas sehjas selmenis bija peeteekoschi labi eesehlis. Labai seemai pastahwot, waretu ari zeret uz labeem gala isnahkumeem. Kâ laikrakstôs lasam, seema schogad wispahrigi ir pawahja. Ihsta laba kamonu zeka gandrihz kâ pawisam naw bijis. Brihnas jauni, brihnas wezi, tahdu seemu nepeeredzejuschi. Bet galwenais, kâ wezi laudis saka: sala bez sneega isposta seemas sehju. Seemas saukumâ sneegs drusku usstrita, nahza atkusnis un pahrpluhdinaja laukus ar uhdeni. Tâ ka seme nebija wehl sasalusi, uhdens suhzâs eekschâ un ismehrzeja jauno stahdinu saknites un salai usnahkot tâs atkal sastinga, sem ko daudz stahdinu eet bojâ. Buhtu wehlams no mahziteem semkopjeem tuwaki paskaidrojumi, zik launuma schahda seema war nest. Wezi semkopji par tahdu parahdiba ir koti ustraukti. Wini runâ no saweem peedzihwojumeem. Jo daschkahrt kaili pawasari, ar atkusni un salu ir bijuschi koitigi seemas sehjai.

No Subates. Otrajâ Seemas swehtku deenâ weetejâ Sadraudzigâ beedriba isrihkoja teatra israhdi. Tapa israhdita drama „Pusaeka." Par paschu israhdi nawa nekas sewischks sakams, tikai ustrihtoschs bij eekahrtojums, ka schis latwiskâs beedribas latwiskos isrihkojumos, kur ari wisa publika atskaitot nedaudzos Leischus, ir Latweeschi, teatra sulainis un kahrtibneeks publiku usrunâ tikai kreewu walodâ. Pee tam tos noteek tahdâ toni, kahdâ muhsu laikos publiku nekur wairs nemehdz usrunat, t. i. tihri neatkauti rupjâ toni. Ir jawehlâs, ka rihkotajas beedribas preekschneeziba paruhpetos par schis nebuhschanas nowehrschanu. Peteris.

No Jelgawas.

Jelgawas Latweeschu Amatneezibas Beedriba sarihko nahkoschu swehtdeen preekschlasijumu wakaru. Latis rakstneeks Antons (no Rigas) „Par mihlestibu un winas nosihmi dsihwê."

Jelgawas Latweeschu Beedribas Rakstneezibas Nodaļai par labu no jaungada wisitiem atpirkuschees: F. Mühlenbachs, J. Widbergs, Ed. Eulenbergs, A. Kweesis, Runzis, P. Strautsels, J. Ruduls, J. Petersons, K. Friedrichsons, Fr. Königswalds, K. Legida, K. Berris F. Wellrots, Jek. Dombrowskis, O. Kaulinsch, J. Wesmans, K. Pauluks, J. Zebergs, J. Brauers, K. Behrsinsch, G. Landsbergs, A. Barinsch, A. Sumbergs, G. Neulands, A. Frischmans, J. Droschorahts, E. Dsiaters, Thielmans, Reinhards, W. Oscheneeks, W. Wihtols P. Kundsinsch, A. Feldmans, S. Dutschkers M. Behrsinsch, J. Bissenieeks, K. Deiders, Ed Putrinsch, J. Gluhda, J. Selmens. Ed. Schaefers, Londenbergs, J. Pukits, J. Rosenbachs, R. Luks, M. Godinsch. „T."

Skolu un Isglihtibas Beedribas bibliotekai pehdejâ laikâ dahwinajuschi: J. Silina kgs 8 grahmatas, Lukowska kgs 2 grahmatas, E. Kalnin jtdse 8 gr. un 1907. gada „Staru", Lihgotnu Jehkabs 5 gr. un musikis J. Waldmana kgs wairakas burtnizas daschadu gada-gahjumu „Austrumu". Bibliotekas komiteja issaka scheem dahwinatajeem pateizibu un luhdz ari zitus, pabalstit dibinamo bibliotekU ar derigâm grahmatâm. Tâs war nodot Neimana un Allmana grahmatu pahrdotawâs.

Apzeetinati sagki. Naktî no sestdeenas uz swehtdeenu 4. janwarî ap pulksten 3 no rihta isdewâs apzeetinat diwus nesen no zeetuma islaistus sagkus P. A. un N. K. Nahtuscha eelâ, Hufta materialpreetschu weikalâ; tee eepreeksch tanî eeslehgdamees bija gaidijuschi lihdz pusnakti, kad wisi apgulstâs un tad mehginajuschi „strahdat". Zaur kahdu nejauschu gadijumu tikuse pasinota polizija, kas ari drihsumâ atnahkuse un abus tumsibas waronus apzeetinajuse. — Naktî uz 5. janwarî Walles eelâ dsihwojoschais polizijas eezirkna uzraugs W. sawâ dsihwoklî apzeetinaja diwus sagkus tanî brihdî, kad tee patlaban preekschnamâ mehginaja atmuhkêt kahdu skapi, kurâ atradusees elektriskâ baterija, ko sagki eepreeksch nesinajuschi. Satrizinatâ baterija atskanejusi istabâ, zaur kam isdewees abus tumsonus apzeetinat; tee saukuschies par J. T. un J. S.

Sahdziba. Schejeenes eemihtneeze A. G., kas dsihwo Palejas eelâ Nr. 45, sinoja polizijâ, ka winai 3. janwarî kahos garnadzis ar pakaktaisitu atslehgu atmuhkejis klehts augschu un issadzis daschadas drehbes un weku, wehrtibâ par 57 rubleem.

Brunots eebrukums weikalâ. Skrihweru eelâ Nr. 18 dsihwojoschais tirgotajs ebrejs S. sinoja polizijai, ka 6. janwarî ap pulkst. 9 wakarâ, wina materialpreetschu weikalâ, kad tur atradees tikai wina 15 g. wezais dehls, eebrukuschi zaur sehtas durwim 2 nepasihstami kaundari, ap 19—20 g. wezi, un apdraudedami winu ar rewolweri, nolaupijuschi is kases 12 rbl. naudas. Aiseedami wini peekodinajuschi S. 10 minutschu laikâ no weikala ahrâ neeet. No polizejas eesahkta stingra ismetleschana. „S."

Wisjaunakâs sinas.

Berlinê, 6. (19.) janwarî. Landtagâ pee budscheta apspreeschanas sirsts Bülows tureja runu. Winsch stahstija par sawâm attiezibam pret monarchu un aizrahdija, ka turot par walsts kanzlera peenahkumu nemt atbildibu par kroneta waldneeka wahrdeem uz sewi. Ja winsch wairs to nespehschot, tad eesaeegschot luhgumu, lai winu atlaisch no deenasta.

Tiflisâ, 6. janw. Eriwanâ 4 laupitaji eebrukuschi Hirschberga kantorî un nolaupijuschi 3600 rbl.

— Scheit eerabâs barons Nolde.

Londonâ, 6. (19.) janwarî. Anglijas karalis un karaleene 8. februarî brauks uz Berlini un atgreezisees no tureenes 12. februarî.

Sakramentâ, 19. janwarî. Kalifornijas preekschstahwju palata peenehma likumprojektu, ar kuru ahrsemneeceem buhs aizleegts eegahdat semes ihpaschumus Kalifornijâ. Likumu projekts wehrsts pret Japaneem.

Parizê, 5. janw. Finantschu ministrs peeprasischot preeksch marines wajadzibâm 800 miljonu franku leelu kreditu.

Nujorkâ, 5. janw. Izzehlâs zepurneeku streiks, pee kura peedalâs kahdi 25,000 strahdneeki.

Berlinê, 6. janw. „Berl. Tagbl." sino is Peterburgas: Is Harbinas saņemta depescha, ka tur nodegusi ehka, kurâ atradees wiss materials par Mandschurijas dzelzszeļ: rewiziju. Rewizija bij wilkusês 8 mehneschus un bij atkahjusi wisleelakâs nekahrtibas. Tagad wisi papihri sadegušchi.

Româ, 18. janwarî. Uz Roswelta pawehli juhras refors sagatawojis materialus par 500.000 dolareem preeksch 3000 solidu ehku buhwes, kurâs lai waretu apmestees no semes trihzes isglahbuschees Deenwidus Italijas eedzihwotaji.

Parizê, 6. (19.) janwarî. Eepreeschejâ peerakstischanâs pilnigi sedza (Kreewijas?) aizsnehmumu un, saskanâ ar Londonas parascham, tagad slehgta.

Tabrizê, 5. (18) janwarî. (Lihdz Dschulfai pa pastu). Tabrize eeslehgta no waldibas kara spehka.

Izdew. un redaktors: Latw. Dr. Beedr. tagadejais presidents **Th. Doebner.**

Redaktors: **R. Purinsch** (Purinu Klaws).

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla Jelgawâ.

Peenemu sobu flimneekus ikdeenas no plkst. 9½ 1 un 4—6. **Spezialitate: eeleet mahkfligus sobuk, porzelana plombas** un **ifwelk sobus gluschi bef sahpem. Lauzeneekeem eewehrojami paseminatas zenas.**

Jelg. Leelajâ eelâ № 6,

Gutman-Rathaus.

Dubultu grahmatu weschanâ

Kreewu un Wahzu walodâ pehz prakt. metodes un Kreewu un Wahzu korespondenzê paſneedſ mahzibu ikkolotajs **P. Me wins,** Lilienfelda eelâ № 1. No pulksten 6—8 wakarâ.

Derigi laukſaimneezibu eerihkoſchanai

lehti pahrdodami 4 meſcha ſemes gabali, pawiſam 257 deſet. leelumo, **Koſtromas** gub., Tſchuchlemas apr., 30 weſt. no **Galitſches** ſtacz., kopâ waj atdaliti, uſ rakſtiſka lihguma pamata. Sihkumi dabunami ſinat no ihpaſchn. **N. Zintro** kga Maſkawâ. Adr.: Москва, Срѣт. Луковъ п. № 4 кв. 12

Pahrdodama

neſpehka dehl **Schwihngula mahjas** Walgutnes pag. 35 pr. leelas ar labi eekahrtoteem laukeem un meſchu. Tuwakas ſinas pee mahju ihpaſchneeka.

Mahzeklis.

Uſtizams ſehns war peeteiktees pee naſchukaleja meiſtera **G. Wilinſka,** Jelgawâ, Katoku eelâ № 13.

Schkindeli

pahrdodami Wez-Schogaru mahjâs. Peepraſams pee **A. Brandt** kga Schogarê.

Mahzekli

no laukeem war peeteiktees pee dreimanu meiſtara **J. Jannſohn,** Jelgawâ, Strihweru eelâ № 18.

Malkas meſchs

maſakôs gabalôs eedakits, teek pahrdots Wez-Schagares meſchâ. Tuwakas ſinas pee **A. Brandt** kga Schagarê.

Bods telpas

iſihrejamas tuhlit waj wehlak Krona Wirzawâ. J. Bitows.

Talſôs.

Peenem paſtellejumus uſ „Latweeſchu Awiſêm" kâ ari uſ **ſludinajumeem J. Koncewicza** grahmatu pahrdotawâ.

A. R.

Bogdanowa

tabakas fabrik. noliktawa

Jelgawâ, Katoku eelâ № 12, eewehlê wiſlabakâs papirofu tſchaulites (hilſes) iſ paſcha auto-mech. fabrikas

„Sankt Gottkard,"

ſtarp tâm: koka kaſtitês par 500 un 250 gab., kâ ari **Berlines** 100 gab. ar dahwanu katrâ kaſtitêun „Zarskija" ar glihtu walſts ehrgli.

Smarſchiga tabaka: **Expreſs** № 18 ¼ ℔ 40 kap., ⅛ ℔ 20 kap. **Expreſs** № 8 ¼ ℔ 28 k., ⅛ ℔ 14 kap. Teizami papirofi: **Egiptes** 10 gab. 6 kap., **Barſkija** 10 gab. 3 kap., **Bogatir** 20 g. 5 k. **Maikapara** ſpezial-tabakas **Swesda** № 40, № 30 un № 1 nepahrſpehjama labuma.

Peedahwaju par mehrenâm zenâm

apteeku prezes un krahſas.

Mag. J. Hertela

apteek. pretſchu pahrdotawa

Jelgawâ, Paſta eelâ № 13.

Sludinajums.

Jelgawas Pilſehtas Walde uſaizina ſamakſat:

1) nodokli no ſuneem lihdſ 28. februari 1909.
2) Fuhrmanu nodokli lihdſ 31. janwari 1909.
3) nodokli no welosipedeem un automobileem lihdſ 28. februari 1909. g.
4) Grunts nodokli par gruntsgabaleem un par agrakeem walles platſcheem lihdſ 28. februari 1909. g.

Jelgawâ, 22. dezembrî 1908. g.

(№ 4202).

Peeprafeet, pahrleezinajatees!

25 rub. weetâ tikai 6 rub.! Kungu kabatas pulkſteni no ihſta Franzijas ſelta **„Dubleor"**, ſegti trim ſtipreem wahzineem, it nekahdi neiſchkiràs no ihſtajeem 16. prowes ſelta pulkſteneem 100 rub. wehrteem, wiſlabakâs konſtrukzijas un ſlawenâs, loti iſplatitâs, wairak medaljam mackas **„Prima Watch"** reguleti un iſproweti uſ minuti, ar galwoſchanas rakſtu uſ 6 gadeem (uſwelkami bef atſlehgas) „Remontuar". Iſſuhtam uſ pehzmakſu bef eemakſas **tikai par 6 r., 2 g. par 11 r. 40 k.** Tahdi pat dahmu pulkſteni **7 r.** Bef makſas peeleekam: 1) Brunu kehdi no ta paſcha ſelta 2) binokla breloku warenee ſkateem waj kompaſu. 3) ſamta mazinu pulkſtena aiſſargaſchanai no ſamaitaſchanas. Adreſe: Т-во Косеквентъ, Новочинки 16, Варшава Г. А. — Paſta iſdewumeem peeſlaitam par 1—4 pulkſteneem 50 k., uſ Sibiriju 75 k. Iſſuhtam uſ pehzmakſu bef eemakſas. Uſ Sibiriju bef eemakſas neſuhtam. Koreſpondenze pa kreewiſki un wahziſki.

Weikala atwehrſchana.

Paſinojam zeen. **Jelgawas un apkahrtnes** publikai, ka ar 2. janwari ſch. g.

galas un deſu pahrdotawu

Kolonadu eelâ № 8

eſmu atkal atwehris un tikai **pirmà labuma prezes** tureſchu laipni apkalpodams.

Augſtzeenibâ

A. Wieſe.

Weikalneekeem rabats.

Sludinajums.

Jelgawas Pilſehtas Walde uſaizina wiſu ſchkiru **trakteeru ihpaſchneekus ſamakſat** par pirmo puſgadu pehz peeſuhtitâm nodokku liſtêm trakteeru nodokli ne wehlak kà lihdſ **15. janwarim** 1909. g., jo pehz ſchi termina notezeſchanas tiks rehkinata ſoda nauda 1% par mehneſi ſahkot no 1. janwara 1909. g.

Jelgawâ, 22. dezembrî 1908. g. № 4203.

Purinu Klawa rakſti,

dabujami wiſâs pilnigakâs Latweeſchu grahmatu pahrdotawâs:

„Kokles."

(Dſejolu wirkni.)

„Leelkungu pusdeenas."

(Joku logu trijos zehleenos.)

„Sweedris."

(Behdu luga peezos zehleenos.)

„Nauda."

(Behdu luga peezos zehleenôs.)

„Stahſti."

(„Zeła juhtis." — „Gaiſmai auſtot." — „Breeſmigais noſeedſneeks.")

„Puhrs."

(Stahſts iſ Rigas dſihwes.)

„Palihdſi pats ſew."

(Pehz Angiu rakſtneeka Samula Smailſa: 1) Iſglihtiba — iſdewiba un ſchkehrſchli; 2) Weikals un weikalneeki; 3) Nauda — wehrtiba un noſihme.)

!! Slimeem eewehrojams !!

Eewehrojot, ka tirdſneezibâ ſem daſchadeem wahrdeem parahdijuſchees Sperminum Poehla weſelibai kaitigi pakaidarinajumi jaapſkatas wiſadâ ſinâ pehrkot wirsrakſts

Spermin Prof. Dr. Poehl — Sperminum Poehl

un japrafa tahds tikai Prof. Dr. f. Poehl & dehlu organo terapeutiſka instituta **original eepakajumôs** Peterburgâ.

Wiſi Kreewijas un ahrſemes literaturâ parahdijuſchees eewehrojamo ſinibas wihru un ahrſtu ſiniſkee nowehrojumi par Spermina dſeedejoſcho ſpehku ſlimojot ar: **Neraſteniju, wezuma wahjibu, Hiſteriju, Neuralgijam** (ſirds treknumu, ſirds ſkleroſi, ſirds lehkſchanu, Aritmiju, Miokarditiju), **Arteriju ſkleroſi, Alkoholismu, Impotenzi, Tabes dorſalis, Paraliſi, pehz gruhtam ſlimibam, pahrpuhleſchanas** u. t. t.

ſihmejàs tikai uſ Prof. Dr. f. Poehla Sperminu.

Sperminš-Poehl dabujams wiſôs leelakôs apteekôs un apteeku pretſchu pahrdotawâs 1) pileenôs (Essentia Spermini Poehl) 3 rub. par buteli; 2) ampullês eeſprizeſchanai apakſch ahdu (Sperminium Poehl pro injuctione) 3 rub. par kaſtiti 4 eeſprizejumeem, un 3) kliſtireem (Sperminum Poehl pro clysm.) 3 rub. par kaſtiti 4 kliſtireem.

Uſ wehleſchanos peeſuhtam bef makſas grahmatu **„Par Spermina Poehl darbibu daſchadâs ſlimibâs"** faturoſcha kreewu un ahrſemes ahrſtu nowehrojumus, kà ari **„Organoterapeutiſka kompendija"** (kreewiſki 2 iſdew.), kurâ mineti ari zitu Prof. Dr. f. Poehla organu preparati. Ahrſtêm uſ wehleſchanôs ſiniſkôs ſpezialdarbôs.

Prof. Dr. f. Poehla & dehlu

Organoterapeutiſkais instituts, chimiſkais laboratorums un apteekis.

Adreſe: Ст. Петербургъ, Васс. Остр. 7-ая линія № 18.

Augſtakee apbalwojumi (Grand Prix) uſ wiſam paſaules iſſtahdem un labakee ahrſtneezibas autoritatu ſpreedumi.

Jelgawas Laukſaimneezibas Beedribas

Krahſchanas un Aiſdoſchanas Sabeedriba

(atklahta februari 1900. g.).

Telefons № 62. **Jelgawâ, Katoku eelâ № 44.** Telefons № 62.

30. nowembri 1908. g.

Droſchibas kapitals 194.801 rub. 46 kap., neeerehk. 1698 beedru garantiju.

Bilanze ſwahrſtàs ap **2.478.112** rub. **43** kap.

1) **Par noguldijumeem** makſa par gadu **3—6%**, ſkaitot no noguldiſchanas deenas. Par **ſhiro-noguldijumeem** makſâ **3%**.
2) Par **aiſdewumeem** eem **5½—8%** par gadu. Peeprafijumus iſſpreeſch pirmdeenâs.
3) **Kantoris atwehrts** iſ darbadeenas no pulkſt 10—2 deenâ.
Beedri war tuhli **abeju dſimumu perſonas,** kà ari ſabeedribas un arteli.
4) Noguldijumi un aiſnehmumi ir **ſwabadi no troma nodokleem.**
5) **Uſ generalſapulzes nolehmumu pamats ſabeedribai jatura arweenu wismaz 3% no bilanzes ſummas ſwabadas naudas,** lai noguldituajeem uſ pirmo peeprafijumu bef uſſaziſchanas waretu iſmakſat winu noguldijumus.

Valdes agr. **J. Biesmeeks.** Aar. **J. Brasda. D. Kahnbergs**

M. Brauer's,

Jelgawâ, pee Annas wahrteem, eepretim **„Jahna baſnizai".**

Kapu peeminekli

kà **kruſti, obeliſki, grahmatas, rutki** u. t. t. teek iſ **wiſlabakà materiala** pagatawoti.

Zat **monumenti** iſnahktu glihti kà ari iſturigi pret atſa eeſpaidem, tee teek ſlihpeti un poleereti ar jaunlaiku maſchinu palihdſibu.

Gelzitus, kà ari **neſeltitus tſchuguna kruſtus** peedahwaju par peenehmigâm zenam.

Zeen publikas apſtellejumi teek ruhpigi un apſtnigi iſdariti. — Labakàs atſaukſmes. — **„Sudraba medalš un goda diploms" Rigas „Jubilejas iſſtahdê".**

Weenigais ewangeliuma Lutera draudſchu **garigs nedelas laikraſts** ir

Ewangeliuma Gaiſma.

„Ewangeliuma Gaiſma" katrâ numurâ ſneedſ ihſu ſprediki, kà ari rakſtus par religiju, tikumibu un audſinaſchanu. — **„Ew. Gaiſma"** ſewiſchki wehribu peegreeſch baſnizas un ſkolas jautajumeem, nef ſinas iſ draudſchu garigàs dſihwes un miſiones, politiſku apſkatu, ſtahſtus un dſeefmas. Katrâ numurâ ir ſewiſchks peelikums ar Rigas un Jelgawas baſnizas ſinâm. 6 reiſ gadâ iſnahk ſewiſchks miſiones peelikums.

Redakzijai nodomati rakſti ſuhtami uſ ſchahdu adreſi: **mahzitajam J. Ehrmanim,** Krimuldâ, чр. Зегевольдъ, **„Ew. Gaiſma"** nodalu: **„Iſ dſihwes ſtraumes"** wada muhſu tautâ labi paſihſtamais rakſtneeks **Apſiſchu Jehkabs.**

Ekſpedizija atrodàs **Jelgawâ, Landsberga kga weikalâ, Katoku eelâ Nr. 7.** (Митава, Курл. губ.) Abonet war ari pee draudſchu mahzitajeem, ſkolotajeem un grahmatu tirgotajeem. Aboneſchanas makſa par gadu **tikai 2 rubli,** par puſgadu 1 rub., par zetorkſni 50 kap. Numurs makſâ 5 kap.

Iſdeweji-redaktori: **J. Ehrmans. T. Grünbergs.**

Kuldigâ.

Paſtellejumus

uſ

„Latweeſchu Awiſêm"

peenem

J. Roſenſteina

grahmatu pahrdotawâ, Leelajâ eelâ.

Kandawâ.

Emil Steina

grahmatu un rakſtamu leetu weikalâ

peenem paſtellejumus

uſ

Latweeſchu Awiſêm.

Am. Voegedinga

grahmatu pahrdotawâ

Leepajâ

peenem paſtellejumus

uſ

Latweeſchu Awiſêm.

Jelgawâ.

Paſtellejumus

uſ

„Rigas Awiſi"

peenem

„Latweeſchu Awiſchu"

ekſpedizijâ, Skrihweru eelâ № 35.

Rigâ.

Paſtellejumus

uſ

„Latweeſchu Awiſêm"

peenem

„Rigas Awiſes"

ekſpedizijâ, Suworowa eelâ № 6.

Saldû.

Peenem paſtellejumus

uſ

„Latweeſchu Awiſêm"

Ringait-Wehja

grahmatu pahrdotawâ.

Печатать разрѣшается полиціею. Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla. Te klaht 2 peelikumi.